

СЕРГЕЙ ГЕРДЖИКОВ

ТАЙЛАНД 2011

chitanka.info

14.02.

Оставяме малкия Иванчо на грижите на баба му Мария и на леля Кичка. Нашето слънчице не подозира каква раздяла го очаква. Весел е и в очите му виждам безгрижното доверие на малкия чист човек. Не се сбогуваме с него на входа, за да не плаче.

Самолетът за Киев закъснява с час и 40 минути. Посреща ни смразяващата новина, че в Киев е минус 15 градуса. Аз съм по тънък летен панталон и кожено сако. Киев ни посреща със заледено летище и скъпо такси (25 евро) до хотел Славутич. Друга българска двойка с посока Тайланд поемат част от цената (100 местни хривни или 10 евро). Хотелът е яко соц и стаите не са ремонтирани последния половин век. Вратата към балкончето е буквално залепена за рамката с тиксо, отваря се малко прозорче, от което ни лъхва сибирски мраз.

В стаята температурата е плюсова, но не чак дотолкова, че да се съблечем. Откриваме по едно допълнително одеяло, събираме тежките легла като импровизирана спалня и се поуспокояваме, загреети от усилията.

Вечеряме в кафето (с ресторантски вид) на 10 етаж. Днес е 14 февруари, ден на влюбените. Котлети, картофки, салата и вино — 100 грама по 8 евро. Честит свети Валентин!

Ани ми подарява сърчице с шоколадчета.

15.02.

Ръцете ми трудно контролират предметите, замръзнали са. Разходихме се до булеварда Хрещатик. Споменът ми от преди 30-ина години е топъл, човешки и наситен с усмивки на разхождащите се киевчани и киевчанки. Сега тук е кански студ. Раздрънкан автобус ни стоварва на метростанцията. Хората в метростанцията бързат за работа. Носят се като несъкрушима вълна в дебели кожени палта и рунтави шапки — головные уборы. Хрещатик е неочаквано широк, защото е празен. Няма нито едно кафене, магазините са затворени. Неуютно, сурово, грубо — осезава се комунизма. Не си купихме нищо — няма какво. Отворени са магазинчетата в едно пазарче с тривиални стоки — джунджурии и боклуци, сушени плодове.

Излитане. Цивилизацията е въпрос на детайли. Държат ни в мразовит автобус на изхода на летището. След това ни извозват далеч

навътре, за да ни стоварят на минус 20 градуса пред стълбичката за самолета — голям Боинг. Тълпата мърмори, защото ни карат да чакаме още. Възмущавам се гласно. Въпреки че се чекнахме заедно, ни дават места един зад друг.

Кое е зърното на това посткомунистическо ментално ядро? И да го има, то не е изказуемо така, че да се „хване“. Може да се улови някаква умствена нагласа, ментално състояние, което стои зад някои типични соц поведения. Например: „грижата за човека“, но не от плът и кръв, а „народа“, с нагласа към него като към „население“ — има елементарни условия за оцеляване, но няма уважение към индивида — напротив. На всяка крачка ти се показва, че си никой и трябва да чакаш на студа, да сядаш където ти се каже и да минеш откъдето ти кажат. Едностайните панелни апартаменти в големи панелни блокове с лошо работещи асансьори са пример за тази нагласа. Те се „раздават“ от държавата срещу много чакане и не много пари.

Липсата на уважение към реалния човек по-нататък значи взаимно незачитане, нехайство в изпълнението на дейностите, лошо качество на стоките и услугите. Важно е не какво и как се върши, а какво се отчита в измисления свят на социалистическата справедливост. Клиентът е „овца“ в стадото, а не онзи, който (ти) дава пари. Той е облагодетелстван, а не източник на благо за продавача — вездесъщата Държава. Тя прозира зад поведението на служителите от компанията *Aerosvit* (не знам дали е държавна или частна). Струва ми се, че поведението е едно и също — неприветливо, служебно, неефективно, тормозещо пътниците. При това всяка служителка — от тази на гишето до стюардесата, излъчват покровителство — ние тук ви осигуряваме условията за полета, а вие ще слушате и благодарите. Но нали си плащаме!

Нашите спътници сънародници Илияна и Момчил ще останат в Тайланд цял месец, до средата на март. Завиждам им. Ние сме планирали 14 дни, до края на февруари. Те ще снимат много — въоръжили са се с фотоапарати и камера даже за подводно снимане. Разменяме си координати, за да споделим впечатления и снимки. Смятат да наемат мотор и да се запишат във водолазен курс.

Поведение спрямо представители на доминиращи по презумпция култури: интерес, любопитство, желание за контакт, изтъкване на положителните черти на собствената страна.

Корен: нестабилно е относно него на западните. От какво е нестабилно националното е?

От субдоминантна позиция при бивши срещи с Другото доминиращо от същата цивилизация; от медии: филми, репортажи, новини, данни. Конкретно: — по-изискано държане на чужденците; по-цивилизован вид и израз; по-висок глобален авторитет; по-чисти и спретнати градове; по-внушителни исторически паметници.

Това е негативна емоция, болка, страдание.

Всички тези характеристики са релативни и важат в позиция, идентифицираща се като „същата цивилизация“, към която се стремим поначало — непълноценност спрямо Запада като нашата цивилизация. Ние сме западни, но не пълно реализирани.

Ако ние сме пълноценни спонтанно, като помещаваме позицията в самите себе си, то ще приемаме другия като друг — доминиращ и субдоминантен в различни отношения. Няма да страдаме.

Стюардесата произнася: „Одну колу?“ и това ми изяснява, че в поведението си живите същества излъчват смисъл, ред, чрез процес на безсмислено безредие. От форма към форма човешкият жизнен процес е неопределен поток, както в толкова много други събития: електрически ток — светване на лампа; облаци — дъжд; вятър — снежни изваяния; топлина — мехурчета вода; студ — лед, храна — мускулни клетки.

Формообразуване, сериален синтез (копиране, проекция, трансформация (трансдукция)).

Няма „ум“ (разум, разсъдък), който мисли. Няма „тяло“, което се движи. Всичко това е само граматика.

Смисъл на телесно движение (падане). Понятието за „субект“ е свързано с възприемането на едно запазващо се тяло, което променя позиция (или нещо, приемано за външно). Но няма „външно“ поначало, това тяло е променящо се, то е процес.

Пълнотата на живота не идва с постижения като изкуствено хранене или обогатено преживяване: не с шоколад и алкохол. Тя е налице със самия живот, като намира „за себе си“ най-доброто, най-благого, най-здравото, силното и щастливото. Всички особени цели, в името на „по-добър живот“ са само отклонения от добрия живот. На добрия живот му трябва само неговите фази да са добри, т.е. спонтанни, естествени: да си уловиш храната, да си отгледаш

плодовете и зеленчуците, да си ги набереш. Да си впрегнеш мозъка и мускулите в това. Да се натовариш и измориш, да огладнееш, да се нахраниш и да се наспиш, да живееш без други грижи на богато природно място.

Самолетът на Аеросвит е голям, нов Боинг. Няма го притеснението на присвитите крака в продължение на десет часа, както беше при полета с Иберия от Мадрид до Мексико и обратно миналата година. Освен това в Аеросвит обслужват добре, хранят добре.

16.02.

Банкок

От летището такси 200 бата. Уредено е точно както в Мексико сити: пред летището се чака на опашка и уредничка от компанията определя следващия пътник за следващото такси. Таксито ни докарва до хотела Vaboir, където показваме ваучера си и ни настаняват. Вземат ни 200 бата депозит.

Вземаме такси до центъра с помощта на любезната дама от гишето в лобито. Цел: кралския дворец, който сега не се посещава от кралското семейство. Днес обаче има будистки празник и церемония, затова не ни пускат. От там след лека закуска си вземаме такси „тук-тук“.

Първи впечатления: хората са приятни, много приветливи. Чаровни жени и момичета, добри и открити мъже, коректни такси шофьори, скромни продавачи на пазара. Няма агресивно преследване като в Египет и в Мексико. Не е вярно, както пишат в Интернет нашенци, че започват от тройна цена и очакват непременно да се пазариш. Не е евтино! Скъпо е като в София.

Въздухът е леко спарен, но се свиква. Не е непоносима жегата.

Таксиджията на „тук-тук“ е сух мъж, леко недодялан. Началната цена, за която се качваме, е само 20 бата (2 лева). Видяхме храм с великолепна украса, много будистки статуи, позлатени.

В другия храм (храм на лежащия Буда) видяхме лежащия Буда, едно от „must see“ нещата в Банкок. Наистина внушителни са размерите на статуята — изправен човек достига до средата на лежащото тяло. Лежащият Буда е не много ясен за мен символ, който

липсва в Япония и Китай. Лежаща поза има Буда при смъртта си — „Великата Нирвана“, но този тук излъчва радост и доволство, а не пренос отвъд живот и смърт.

В третия храм се изкачихме на „златния връх“ („golden mount“). „Сумеру“ е име на свещена планина в Будизма. Всички храмове изобразяват планината като кула, стесняваща се към върха, с оформени пръстени, които символизират „световете“, нанизани на една ос.

Шофьорът ни кара до „Thai centar“, което се оказва магазин с бижута, много хубави, но скъпи. Не сме дошли да купуваме бижута. Следва друг такъв магазин, трети. Казвам на шофьора: „No shops, please!“. То става раздразнителен и обяснява с произношение: „Free gasoline!“. Оказва се, че получава спонсорство безплатно гориво за това, че води клиенти на тези магазини. Така се оказва после и за шофьора на таксито, което ще ни кара до Аютая, старата столица на Сиам (Тайланд).

Сега е вечер, почиваме си, а долу от ресторанта долитат приглушените звуци на стари американски романси. Музиката от шестдесетте доминира в ресторантите в Тайланд. Изглежда, че доминират възрастните туристи от Запад, но не се забелязва да е точно така.

СЕРИЯ. ОТНОСИТЕЛНОСТ

Закон за сериалната относителност

Определението на момент от серия се получава от мястото в серията.

Следствие. Ако един и същ момент (квалия) е на различно място в серията, то той се променя. Вкусът на лулуката е един, ако тя се яде с български добавки, и друг, ако се яде с тайска храна. Той е един преди тайска храна и друг след тайска храна.

Следствие. Ако моментът е изолиран от серия, то е неопределен.

При първо тайландско ядене (салата с лютивя чушка и много други съставки), ние не знаем какъв му е вкусът. Усещаме, че е лютив, но останалите съставки се смесват неопределено.

Следствие. Един и същ сетивен предмет в различни серии е различно идентифициран.

Пример: кръглият хляб, поставен между триъгълник и квадрат, е кръг, а не хляб.

Изказването е серия, в която думата е локално определена.

Това обяснява „контекста“: контекстът е серия, в която дума или изречение получават смисъл от мястото си в серията.

Пример. Буквата О е 15-та в азбуката. Звукът О е гласен.

Сладкото е вкусно след солено, в серия от противоположни вкусови усещания. Сладкото в серия от сладки не е вкусно.

Серията изпълнения в спортове като гимнастиката се определя от началните изпълнения, които задават по-високо или по-ниско ниво и следващите се оценяват по-високо или по-ниско в отношение към първите.

При влизане в тъмен салон отначало не виждаме нищо, но после очите ни свикват, нагаждат се към по-тъмна среда и започваме да различаваме формите (акомодация).

Тоновите в музиката поотделно са фиксирани, но в мелодия получават цялостно звучене. Членовете на математическа прогресия, сами по себе си числа се определят от формула.

17.02.

Банкок

Ароматът (миризмата, вонята) не може да се заснеме. Миризмата на Банкок варира, общо взето е тежка.

Прехвалването и превъзнасянето на чужди страни и градове е характерно за българите. Нашите сънародници преувеличават ценностите на другите, поставяйки се в позиция на разбиране на онова, което на нас българите не ни достига. Те ни казват: „тайландците са по, по от нас, аз ги видях, приятелю българин“. В десетки страници за Тайлнад, писани от българи, блика ентузиазъм и серия преувеличения, които не се потвърждават тук. Някои написани „впечатления“ явно не са изпитани от авторите си, а са преписани с цел да се покаже повече познаване на страната. Така всички повтарят, че тайландците очакват да се пазариш и започват с тройна цена. Това далеч не е така. Нито таксиджията се пазари, нито продавачите на храна, да не говорим за магазините за храна. Разбира се, тайландците се пазарят в някои ситуации: когато няма фискален бон, когато има

голяма конкуренция и целят да хванат клиента. Това става на улицата в многото магазинчета, подобни на пазар, видяхме го по-късно в Ао нанг. В Банкок се пазарихме за цената на екскурзията до Аютая с шофьора. Самият той ни зададе нагласата за пазарене, защото предложи два варианта: с и без Кралския дворец в Банкок, с различна последователност на местата. Явно ставаше въпрос за различен километраж. Нашият хотел се оказа далеч от центъра, в западната част на Банкок и на него му беше по-кратко да отидем първо на северозапад към Аютая. Тази вариативност ни даде контекст да се пазарим, но смъкнахме цената малко.

В българските разкази за Тайланд, както може да се очаква, личеше предварителна негативна нагласа към българското и стремеж на всяка цена да се покаже как в другата страна е по-добре.

Българите като угрижени хора преувеличават детската безгрижност на тайландците. Те са открити, изглеждат честни, приветливи са и общителни. Но те са също така прикрити, понякога лъжат и мамят като търговци, както онзи с тук-тук, който ни взе накрая по-скъпо от голямо такси: 300 бата, а получаваше безплатно гориво. Същият шофьор се оказа раздразнителен, неприветлив, прикрит.

Не е вярно, че в Тайланд е евтино. Това е другото българско преувеличение. Евтино се оказа в мизерните улички близо до нашия хотел. Дадохме 1600 бата (80 лв.) за возене до Аютая на 100 км и обратно до двореца и после до хотела. (Последната отсечка при това умопомрачително задръстване може би оправда цената, но не се очакваше). Тези 80 лв., постигнати с пазарене, в България ще стигнат за екскурзия с обед до Копривщица. В Ао нанг за двойно по-малка сума (800 бата) обиколихме за един ден няколко интересни места, вкл. разходка с кану и обед, острова на Джеймс Бонд, храмът пещера и други атракции, като микробусът преди това измина 200 км в едната посока и накрая в другата. Билетът за двореца в Банкок е 350 бата, което ни се стори скъпо. В Аютая, великолепната стара столица на Банкок, входовете в храмовете бяха от 20 до 50 бата, но само за 2 супи за мен и за шофьора с малко ориз ни поискаха 400 бата (20 лв.) в едно малко ресторантче. Опитах да се пазаря, но бяха непреклонни.

Не се пазарят! Купих си бермуди за 100 бата, след неуспешен опит да сваля цената. Най-много да свалят 10 — 20%, и съвсем без

желание. Няма и следа от нагласа клиентът да предложи много ниска цена и да „удовлетворява спортната треска“ на търговеца за пазарене.

Българите приемат без лична проверка преувеличените преценки на други българи и така се получава онази изкривена картина, в която отново и отново се повтаря мотива: „другите са по-добре от нас“.

Тайландците имат лек характер, малко и непроблематично его. Съвсем други са японците. Те имат твърде много изисквания към индивида: маниери, учтивост, задължителни жестове и фрази, некритикуване, съобразяване до пълна липса на лична позиция, изпълнителност, дистанция.

Ние, българите, сме си наложили други изисквания към егото: съобразителност, интелигентност, недоверчивост, съмнение, критика (отхвърляне на нашето), също: обидчивост, завистливост, честолюбие. „На мен ли ми правиш това?“, „Казвах ли ти аз?“.

Ние постоянно се съизмерваме, но без да правим усилие да се развиваме. Ние държим на лично мнение, на позиция, на убеждение, на достойнство, което ангажираме с това мнение. То се приема като уникалност и даже превъзходство.

Ние, българите, оценяваме крайно позитивно или негативно, понякога един и същ човек, събитие, предмет. Това е колебание на нестабилно его. Следването на „мое мнение“ от по-висока позиция е доминиращо. Уникална забележка, уникална критика, подobaваща обида. „Този е толкова дебел, че не може да си завърже обувките!“

Позитивна висока оценка е запазена за чуждото, което по същество не ни засяга. Прехвалването чуждо не ни противостои, не накърнява нашето Его, иначе нямаше да го прехвалваме.

Статиите на български журналисти, например в „7 дни спорт“, са винаги пропити с негативност спрямо един или друг (анализатор, треньор, спортист), силно позитивни спрямо противоположното на критикуваното, обикновено от чужбина, и мятаци се от крайно хвалене към крайно унизяване. Когато пишат за Бербатов, постоянно изтъкват „онези, които му завиждат“, и „които го наричат предател“, но никога не цитират имена. Пренебрегват се очевидни случаи, които са противоположни на мнението на журналиста, но важното е, че то е оригинално.

18.02.

Банкок

Летище Суварнабхуми. От телевизора американски репортери ломонят (не се чува ясно) за разни събития по света. Професионалните лъжци, на които наглата лъжа с патоса на важна истина тече във вените им и се опитва да пробие черепа ми. Преди час мина чек-ин. Ние сме си ганьовци — кутия с храна отвори митничарката: луканка, хляб на филийки, пастет. Беше горещо и храната лъхаше неприятно. На опашката, когато закачих с колелото на количката петата на една госпожа, спонтанно възкликнах: „Оп!“ и тогава: „Sorry!“.

Тайландците ми се издигат в очите. Ние от България ги гледаме „отвисоко“, а сме страна — джудже спрямо тях. Ние сме 7–8 млн., а те — 60 — 70. Ние имаме няколко красиви исторически храма, а те имат стотици или хиляди, пълни с красиви и някои великолепно статуи, доста от тях позлатени. Нямаме един дворец като хората, а те имат десетки и може би стотици, пишно украсени, с великолепна архитектура. Чета в брошурата за Аютая за техните епични битки с бирманците (XIV, XV в.) и се изпълвам със съзнанието, че те са били и са голяма сила. Не като нас. Дворците и храмовете от онова време са внушителни. Те са били опожарявани от бирманците и пак са останали внушителни, а нашите в Плиска и Преслав са жалки основи. Трябва да има някаква възстановка, както това е направено на Царевец. Огромните позлатени статуи на Буда показват богатство и мощ.

Тайландците, като повечето големи народи, имат онова непосредствено, спонтанно чувство на *отдаденост*, на готовност да работят и ако трябва да се жертват за родината си. Така са и японци, и китайци, и май мексиканците, а навярно и северноевропейските народи. Не сме така балканците.

Може би и ние сме отдадени на родината си, но не го показваме. На повърхността ние, българите, сме негативни, обърнати към егото си, а не към общността, обществото, държавата.

Тайландците също лъжат, но периферно, спорадично. Това може да се пренебрегне. Винаги са точни и коректни. Изключение беше неидването да ме вземат за второто катерене в Ао нанг. В свинските шишчета има очевидно соя. На улицата печените шишчета са от дробчета и крилца, не много вкусни, и доста мазни. В магазина намерихме йогурт с боб и захар, но като цяло всичко е ядливо за нас.

Впрочем сушената риба, която вкусих вчера на един пазар, беше кофти, едвам я преглътнах.

Предстои ни среща с Андаманско море! През илюминатора на самолета на Air Asia наблюдавам игрите на облаците и красивите бели композиции в небето.

Тайландците знаят английски, но говорят с ужасен акцент, изяждат важни съгласни и трудно им се разбира. Шофьорът на „тук-тук“ таксито например казваше „*фи*и газолин“ вместо „*фри*и газолин“ и чак на петия път загрях какво има предвид. Масажистите подканят: „масааа!“, като изяждат явно трудното за произнасяне.

Много са настоятелни също шивачите от модните шивашки магазини, които предлагат да ти ушийт костюм за два дни заедно с ризата и вратовръзката, за някакви 160 лв. Но кой европейец ще си шие тук костюм и ще го носи в Европа?

Как да се пише най-добре за пътуване, пътешествие, приключение?

Не се разказва за пътуването, а се вмъкват автентични впечатления.

Следва се картината на видяното, а не виждащия. Не се казва „Аз видях“, а просто се предава видяното.

Споделят се усещанията, но не от позиция на Его, а непосредствено. Има много умора, неразбиране, изтощение, страх, а понякога срам и низост. Няма нужда да се изкарваш герой. Остави читателя да прецени.

Постройка, композиция. Разказ за пътешествие без Пътешестваш. Специфични ситуации и детайли. Прецизни описания.

Да се вкара читателя в изпитването на пътуването, пътешествието, приключението, рискуването. Да се изпитат усилия, страхове, постижения.

Сборник: НАГОРЕ И НАДОЛУ
ВЪРХОВЕ И БЕЗДНИ

Настанихме се в хотела Ao nang Beach Resort след бързо пътуване с малък автобус от летището (180 бата). Стаята се оказва тъмничка, със слаби лампи, но широка, с огромно двойно легло и с лебедите от кърпите в края на леглото (точно като в Египет). Дадоха ни

ваучер за коктейл в латино бара. Пихме по едно Мохито пред статуя на Ао нанг в... римски стил! Хапнахме сандвичи — мексикански тортили.

Ао нанг се оказа нагъчкан курорт с една улица пред плажа — движението е интензивно и обратно, хотелите са редица заедно с магазини и ресторанти. Хората са предимно скандинавци. В автобуса скандинавски семейства с малки бебета, почти голички и изпотени. Китен на нашето море даже е по-хубав в някои отношения. Друга улица водеща към Краби, е перпендикулярна на брега. Самият бряг в този вечерен час е неприветлив, впечатлява глинестата кал след отдръпването на морето. Тук приливи и отливи са силно забележими и променят облика на плажовете. Долу на брега чакат десетки лодки (long-tail boats) с дълги оси на мотора, който е поставен на опашката и се движи от лодкаря заедно с оста и витлото на края на оста. Така лодката тръгва, спира и завива надясно и наляво — направо с промяна на мястото на витлото.

Купуваме си това-онова (тениска, бански за мен). Тук има пазарене в границите на 20-30% от цената. Някои търговци опитват и доста по-високи цени, явно предназначени за шведите в първите им вечери на пазара тук.

Тук, както и в Мексико, рекламата е дръзка и ударна. Отправя се веднага ключовото послание: „James Bond!“ — е паролата за екскурзията до красивите и причудливи скали, стърчащи от морето, на мястото където бил сниман филма с Джеймс Бонд „Златният пистолет“. Рекламните дипляни са точно като в Мексико — с кратки описания, с примамливи снимки. Цената може да се свали в някои случаи до 20%. Така свалихме цената на катеренето за половин ден от 1000 на 800 бата. Но и така е скъпо за нашия стандарт.

У нас развитието на екскурзионния бизнес по курортите не е достигнало това ниво. Видях на нашето море подобни пакети на брошури, имитиращи световния стандарт, но доста плахо и не може да се сравни с мексиканския и тайландския пазар на пакети за по един ден. Купуваме си пакета „4 islands“ за близките острови от групата Koh Rода. Оказа се, че опцията да си наемеш сам лодка не работи. Най-добре са уредени груповите екскурзии с микробуси и средни по големина лодки за по десетина души (за Джеймс бонд се събрахме около 20 души на лодка).

Ние в България сме свити, плахи, и най-впечатляващо е, че не разбираме ситуацията на продажба на туризъм. Трябва клиентът да се почувства удобно, уютно. Да му начертаеш интензивен график за ден или за часове, с обед и посещение на няколко атракции. Да го вземеш от хотела и да го оставиш в хотела. Дори язденето на слонове е организирано. Нашенското яздене на коне в Синеморец е примитивно: няма каса, няма къщичка с пространство за клиенти, няма рекламна брошура. Направо отиваш под дърветата в края поляната и плащаш на коняря. А за въпросното яздене няма никаква рекламна дипляна по хотелите.

Ние дори не смеем да рекламираме Орфей, камо ли някакъв си Джеймз Бонд! На Перперикон — пълна дивотия. Има хубав път и паркинг, но няма изградена инфраструктура на място. На Татул преди няколко години просто нямаше нищо, даже се мотахме цял час докато намерим точното място на светилището. Дори насочващи знаци нямаше.

Отново непростима небрежност и ниска позиция.

БЪЛГАРИЯ

Български вирус

Български чадър

Българин с поляк изваждат трупа на Чаплин от гроба

Български схеми за кражби на коли, джипове

Български поръчкови убийства

Български схеми за източване на банкови карти

В България се поддържат крайни степени на социален дискомфорт и усещане за тотална липса на държава.

Улиците и най-вече уличките между блоковете са отчайващо изровени и запуснати от общините. А и от самите граждани. Вчера видях печалната гледка на хиляди найлонови пликчета и други боклуци между блоковете в нашия квартал. Само армия може да изчисти този невъобразим боклук.

Супресия — агресия — насилие — издевателства — жестоко третиране — убийства.

В спорта ниската позиция е най-добре видима.

„Ще играем за победа“ най-често е неискрено, вижда се на терена, че е точно обратното. По-скоро вярното е: „Ще играем отпред за 0:0, а отзад каквото стане!“. „Дано си повярваме!“ — значи не си

вярваме. А и не сме наясно с нужната нагласа. Не е вярване, а е нагласа да се бориш и да победиш.

„Дано да си вкараме положенията!“. Въобще не е въпрос на шанс. Футболът не е рулетка. Ако можеш, вкарваш, ако не можеш — не вкарваш. „Положение“ значи имитиране на игра. „Създадохме положения“ е извинение за невкарани голове.

Гипсиране. Страх в началото. Нервна игра. Бърз гол в нашата врата. Пълно объркване и предаване.

Българските отбори, с изключение на първенството през 1994, не правят изненади на силна съпротива и победа над силни отбори. Най-често се радваме, че „играхме като равни с равни“, дори при загуба с 3:0. Твенте бият силни отбори, а ние „играем като равни“ и губим. Бате Борисов играят бойко и бият, а ние се оправдаваме, а и ги унижаваме.

„Забравяме за загубата“. Не, за загубата именно не трябва да се забравя, а да се види точно в какви моменти отслабваме.

С който играеш „както равен“, те мачка. С който играеш като „по-силен“, те уважава и можеш да го биеш, да го уплашиш.

Класа значи висока позиция, даване на максимума от себе си, силна борба. Значи от 2 положения един гол. Дори Бербагов няма класа в това отношение.

„Бун-га-ли-я“. Така произнасяха името на нашата страна онези местни хора, които не са я чували. Но повечето изглежда бяха чували името на страната ни и на няколко пъти споменаха името на Бербагов и йогурта. (Тук видях йогурт на фирмата Мейджи, японска компания, която купува лиценза на българското кисело мляко).

Ние сме световно неизвестни. Ние не излъчваме нищо в световното пространство. Нямаме енергия за това. Енергията ни отива в критика. Не ни мигва окото да се излагаме взаимно, като се топим, както това правят политиците. Те са готови да съдят България за какво ли не.

Липсва ни национално лице. Ние сме *нация безличница*. Ние сме самото колективно безличие. Сами потискаме в нас българското. Ние не излизаме индивидуално от името на България, не се идентифицираме като българи. Ние не се чувстваме отговорни за собствената ни страна в чужбина. Това става в някаква степен, но е плахо. Нашите най-известни личности повтарят като Стоичков, че

България нищо не им е дала, или като Бербагов напускат националния отбор, след като са се провалили с него в серия важни мачове.

Юлия Кръстева, Цветан Тодоров и други подобни прочули се по света българи не се афишират като българи. Джон Атанасов се е представял за американец. Алън Уилсън, родопски българин, не идва с жена си в България, а в нейната Гърция.

Защо имаме толкова лош имидж? Защото сме безотговорно племе, което не може да носи националната идентичност и да я поддържа здрава и силна. Няма морална сила при доминиращ негативен образ да обърне нагласата към положителна. Мисля, че аз успявам донякъде, защото наистина се чувствам уютно и отговорно като българин по света. Моите постижения и моят огромен опит в пътуването по света са ме научили да се държа адекватно и спонтанно, със самочувствие и национално себеуважение. Но съзнавам, че това е постижение в резултат на борба със себе си, с националните си комплекси, и в резултат на реални постижения, които малко хора имат.

Ние постоянно повтаряме името на България пред тайландците, използвайки английското произношение: *Бългеъриа*. Аз се придържам към автентичното: България. Шофьорът ни до Аютая си повтаряше името, докато го научи.

Аз съм българин! Ние сме дали това и това на света! България произвежда това-и-това! (Тук е трудно да защитаващ България, защото ние не правим самолети и коли, компютри и телевизори, нито даже световноизвестна храна).

Какво може да се направи?

Една огромна акция, подхваната от български граждани в Интернет, в подходящ сайт с мощна програма. Акцията трябва да е без политика, без изявен лидер, добре организирана. Не са важни имената — само името България е важно.

Серия послания към всеки българин:

Серия разкази за големи дела на българи.

„Аз направих това и това за България“ — серия разкази.

Всеки да каже и да покаже онова, което именно той и именно като българин е направил. „Аз го правя като българин!“. И това е известно на хората.

В сайта не се говори против България, не се критикува.

19.02.

Първи плаж

Фантастични лагуни, вода зелено-синя, приливи и отливи.

Днес с лодка отиваме до плажа Rai le, „един от най-красивите плажове в света“. Морският път дотам е изключително живописен. Отляво се изправят различни кули и стени — бели, жълти и червени, обрасли с редки храсти и дървета. Заливът на Рай ле е обграден с кула от изток с отвесна стена и подобни кули и стени навътре в западния край, който води към съседния плаж Тон сай. Отзад има друг залив както ще разберем по-късно, с Рай ле ийст. Веригата плажове от запад на изток е: Thara beach, Ao nang beach, Tonsai beach, Rai lei east, Phra nang beach, Rai lei East. Източно от нашия плаж има малък красив плаж с туристическо селище на име Centara.

Красотата на Рай ле е факт, както и на Тон сай. Двата плажа са в съседство, като звена на една верига: *Ао нанг, един съседен малък плаж, Пра нанг, Рай ле, Тон сай, Рай ле ийст*. На Рай ле има всичко очаквано за такова място, което ние от Европа сънуваме: фин светъл пясък, зелено топло море, и специално за моята мечта: скални кули, стърчащи от морето или от плажа. Още първия път проучих подстъпа към стената в източния край на Рай ле. Качих се по пътечка в джунгла, изпуснах обектива на Никона и не намерих едно важно винтче. Намерих мястото за катерене, където имаше бая народ. Осигурявах се по трудни отвесни турове. Бяха наковани доста линии. От мястото — една наклонена тераса — се откриваше невероятна гледка към залива. Докато слаломирах между насядалите на тесния перваз катерачи, един подметна: „Americano!“. Бяха испаноговорящи инструктори. Сториха ми се авторитетни, а един гологлав държеше някакъв гидовник.

След това поемам на юг към съседния плаж през живописни скални форми. Ходя по плитки води и по камъни. Водата се отдръпва в този час. Стигам до съседен плаж — Тон сай. Говоря с хората в кафенето до входа на този къмпинг или селище. Търся пътека през джунглата до нашия плаж. Обясняват ми, че има преход, доста труден, но едва ли ще го откроя.

Връщам се към Рай ле и оглеждам надвесените турове, не че се каня да ги катеря, обратният наклон е много голям, но виждам окачените примки и горните осигуровки. Ани е излязла да ме

посрещне и се срещаме в калния участък между Рай ле и Тон сай. Снимаме се, много е живописно. Над нас е жълта висока стена с въже, окачено на тур в горната част.

Връщането е под златната светлина преди залеза и снимките стават чудесни.

Чета будистки сутри.

Чуламенлункая-сутта

Независимо кой от възгледите за света и за Аза е верен, безспорно има раждане, стареене и умиране.

Човек ще умре, докато му обясняваме възгледите за това дали душа и тяло са едно или са различни.

Стрелата, която е смъртоносна, трябва да се извади, а не да се изследва произхода ѝ.

Монашеството не е зависимо от възгледи. „Съобщеното от мен е съобщено, не съобщеното е несъобщено. Защото то е лишено от смисъл“ (с. 42). Това знание не обслужва интересите на отказа от самсара, и не води към безметежност, извисяване, към пробуждане и „нирвана“.

Патхам банавага сутта

(Първа бенареска проповед)

4 истини.

Плажът на Ао нанг не е толкова хубав. След отлив не е много за лежане, даже за гледане. Но северният му край беше хубав. Там, в края на плажа, от джунглата по едно мостче идваха стадо малки маймуни, макаци, и си просека храна. Имахме няколко интересни срещи с тях.

Такива скали в България няма, няма и тропически палми. Но има плажове така хубави и дори по-хубави от тези.

20.02.

Островите от групата Кох пода

Островите се виждат на хоризонта като каменни форми, потопени в Андаманско море. Имената им са: Chicken island, Koh Mo,

Кох Тару...

Вземат ни направо от хотела. Групата се събира на централното място точно пред нашия хотел и шляпаме към лодката. С Ани сядаме от двете страни на носа на лодката, тип long tail, за да виждаме и снимаме от по-добра позиция. Разпаряме морето с малка лодка (за около 15 човека), предимно местни. Усещането е силно: синьо-зеленото море се е ширнало и по него са накацали скали с най-различна форма, които идват все по-големи, преминават и си променят изгледа и с това формата. А ти се носиш напред, сякаш ти поникват крила.

Акостираме до други лодки на тънка ванилова пясъчна ивица между морето и една малка лагуна. Ивицата свързва Chicken island с Tur island (търговското название в брошурите е „Tub island“, вероятно заради „тръбната форма“ на ивицата, в която се издължава). Водачът определя време — час и половина, и се разполагаме на населеното плажче. Веднага се потопявам в зелената лагуна и плувам до отсрещния горист бряг. А плажът постепенно се стопява под водата с идването на прилива.

После заобикаляме от изток птичето тяло на Птичия остров. Главата е увенчала дълга отвесна каменна шия и се вижда първо от ляво, после фронтално и накрая от дясната страна. Тук пускат котвата и ние се хвърляме във водата с маски и шнорхели. Съзнавам, че съм във водите на Андаманско море всред стърчащи каменни кули и едва ли пак ще изпитам същото — едно усещане, което съм си представял в дългите зимни софийски месеци, когато планирах пътуването. Тялото ми се носи всред ято рибки обагрени с жълти и зелени ивици. Малки жълти канута плават в основата на надвесени скали.

Отново се носим из морето и пред нас се извисява кулата Кох Пода. Именно тази форма ме привлече, за да избира Ао нанг, след като вече бях избрал острова Кох Самуи за настаняване. Вляво от кулата се е проснал равен горист остров с плаж срещу канарата. Настаняваме се на плажа, в тревно пясъчната ивица далеч от тълпата. Разопаковаме тайландския обяд. Купуваме си свежи ананаси. Ани намира изсъхнал кокосов орех. Тук е пълно с такива, а някои са боядисани.

После се разхождаме до края на плажа и там намираме майmunки, които забавляват малка тълпа руски туристи. Майmunите

умело догризват резени диня пред възторжените туристи. Аз плувам край лодките към кулата.

Връщаме се всред тези пръснати скални островчета към района на Ао нанг. Носим се към Рай ле ийст, минаваме между две скали и спираме на Пра нанг бийч. Тук с Ани се качваме по дървена стълба към зейналата с висок петдесетметров процеп пещера. Намираме катерачи, един осигурява момиче, което пълзи в горната част на пещерните форми. Гледката от тук е право към двете скали в морето и преминаващите между тях лодки. Слизаме и се отправяме към другия край на плажа, където се е оформила малка лагуна с надвесени скали. Плувам отново и виждам невероятна птица с дълга шия, кацнала на клонче на скалата. Прилича на някакъв вид корморан.

В малка пещера местните са оформили култово място със стотици фалоси, малки и големи, разпръснати и натрупани. Ако я нямаше тази тълпа, тук щеше да е раят — тук навсякъде по това море. От тук се отправяме към Ао нанг покрай скалите с надвесени основи и осеяни с въжета и клинове за катерене. По тези форми се практикува Deep water soloing (соло над дълбоката вода).

21.02

Koh Phi Phi

Групата Пи пи е очаквана с трепет. Няколко пъти я проучвах в нета. Островите са забележителни с високите скални заливи и с приказния плаж от филма „Плажът“. Днес няма слънце, небето е сиво. Лодката е по-комфортна, с два мощни мотора Honda. Моторите бучат, тройната преплетена следа назад се пени, островите се носят по-бързо от вчера. Групата днес е много шарена. Отбиваме се до Рай ле, за да я попълним с две сърдити немкини. Групата индийки са като деца. Семейство испанци са до нас. Като казвам: „Еспаньол“, мъжът се изпъва като лък, а цялото семейство се усмихва мило. Момичето е смугло, едричко и сексапилно въпреки суровия си апенински вид. Тя казва: Bulgaria, а аз съм приятно изненадан, докато не се сетя, че на шапката ми пише Sofia University. (Тази шапка часове по-късно вятърът отнася завинаги в Андаманско море). В лодката хората се движат и сменят местата си. Тъкмо в скалния залив на Пи пи лей сме отпред с индийките (между тях има и пакистанка). Снимаме като луди.

Първо обикаляме скален залив, преминавайки транзит покрай широката уста на пещера (това трябва да е пещерата Viking's cave, вероятно заради многото „викинги“ от скандинавските страни тук всеки сезон). Не влизаме в пещерата сигурно заради струпването на лодки. Лодката описва полукръг и излизаме от залива. На картата виждам два тесни прореза, представляващи двата залива.

Отбиваме се на Bamboo Island. Тук намираме усамотение за минутка и се забавлявам да снимам раците по скалите, обливани от вълни. Наоколо отново са скални форми, а плажът е отново фин и бял. Горичката е бамбукова, всред нея са се настанили тайландски семейства. Деца се люшкат в хамак пред къщата, а майка им ги гледа от прага, повдигнат на един метър от земята на греди.

След това акостираме в средата на другия приказен залив и плуваме сред рибите. Пред нас и зад нас се извисяват по стометрови сиви стени. Разпознавам ги от филма „Плажът“ с Леонардо ди Каприо. Плажната ивица на Ма уа беу е в дъното на залива и е буквално затрупана от лодки. Скоро и ние се присъединяваме към гмежта. Руска група се е разположила в края на плажа и яде обета си. Ходейки по бледожълтия пясък, чуваме българска реч и „Здравейте!“ Три момчета с яки фотоапарати се усмихват сърдечно. Точно тук, на плажа на мечтите, да се засекат в една секунда петима българи, не е нещо обикновено, но в наше време следва да се приеме нормално. Казват, че са на Пукет след четири дни в Банкок.

Е, поплувахме и тук, а после се разхождаме навътре в джунглата. Наистина е живописно, но осеяно с табели и алеи, а малко по-навътре пред нас е вила с висок пилон и тайландско знаме. Пътеката ни извежда на бряг отсреща и там се оказваме май в онзи залив, който обиколихме по море. Сякаш скален прозорец ни открива постепенно залива, а точно насреща е поредната скална грамада. Това наистина е земен рай, който не може да се изживее в туристическа среда. Индустрията на туризма, съвсем справедливо, е превърнала райския плаж и райското море в стълпотворение и именно такава е философията на нашето време: всеобща достъпност на всичко за пари. Ако не беше така, как самите ние щяхме да сме тук? Може да се отиде и самостоятелно, но на такова място винаги ще намериш тълпи, освен навярно през дъждовния сезон.

На връщане се отбиваме на Маймунския бряг (Monkey bay) на другия остров: Пи пи Дон. Тук множество маймуни се тълпят около туристите или обратното. Става страшна олелия. Маймунка е откраднала пакет цигари и се опитва да го разопакова. Друга гризе диня. Откривам главния самец и пробвам да го ядосам, за да му правя портрет. Той наистина се ядосва, но за секунда мобилизира цялата рода и ме нападат в кръг. Налита ми върху крака, аз го сритвам, и за късмет нямам рана от ухапване. Зъбите на тези макаци са много остри и сигурно много заразни. Французите ме гледат с почуда. Снимам маймуна на дървото в най-различни пози и изрази.

След това акостираме на оживено градче на Пи Пи Дон. Тук хапваме обилно тайска храна в ресторант, а после се разхождаме. Ани си играе с котка, но не видях сиамска (името на Тайланд преди е било Сиам). Разхождаме се по дълга тясна улица покрай брега, натъпкана с магазинчета, ателиета на художници и пъстра тълпа. Закъсняваме, сгрешаваме мястото на срещата и не виждаме нашата лодка! Край, останахме. Ще трябва да търсим превоз до Ао нанг неизвестно кога и на каква цена. Скоро се оказва, че ни търсят и намираме лодката малко по-нагоре, както е било и обяснено, но кой да чуе. Следва дълго, но бързо връщане.

Сега разглеждам рекламната брошура и виждам, че графикът е даден в друг ред. Първо е даден Мая бей с „Плажът“, разбира се, за да впечатлява купувачите. Тези дипляни са навсякъде по главната улица на Ао Нанг — туристическите бюра са десетки. От всякъде може да се купи ваучер за всякакви екскурзии и атракции, а за някои може да се пазариш. За катеренето успях да сваля цената от 1000 на 800 бата. Първо не се навивам, леко шокиран от цената (50 лв. за половин ден). Но психологическата бариера се преодолява от отстъпката от 10 лв.

В северния край на плажа, където се разхождаме в тъмнината, намираме дървен мост, който води от плажа нагоре по склона и аз предполагам, че стига отвъд, към друг плаж.

22.02. Плаж до маймуните, в края на ивицата Ао нанг, под отвесната псума с жълта вдлъбната стена, която ме привлича.

Ходим покрай масажни платформи, всред тайландци, които предлагат евтини резени ананас и дребни банани. Подканят да седнем на столове в сянката на дръвчета на самия плаж и вероятно да останем за масаж и да си купим дрънкулки от търговците по плажа.

Намираме маймунки, които търсят храна, и туристи, които им я дават. Радваме се, хранейки ги с банани, снимаме. На табелата пише: „Do not feed the mokeys for you own sfety!“ Правя преход към съседния плаж по моста, после пътека-стълба („Monkey trail“) през джунглата. Макаците пристъпват любопитно по перилата на стълбата и не се страхуват. От горе се открива приказна панорама. Слизам на златен плаж, увенчан с красива скална кула. Разпознавам я, покрай нея минавахме с лодки. В началото на плажа има охрана в будка и искат да си напишеш името и часа на влизане. Предупреждават да не се влиза в района на туристическото селище (хотелски комплекс) с името *Centara* (виждам го на табела в другия край на плажа). Там търся друга пътека за нагоре през джунглата евентуално към другите големи плажове, но тайландецът, когото питам, отрича да има нещо такова. Оглеждам за всеки случай — не, не се виждат даже и следи за изкачване през джунглата.

А от плажа навътре се точи мостик, построен от пластмасови кухи форми, подобни на бидони, свързани с халки и винтове един с друг. Резултатът е широка три метра платформа, която се поклаща върху водата и води до акостирали яхти. Тук е съвършеният плаж — златен, с красива гледка, с бистра вода, спокоен. Само двама-трима европейци със северен вид се разхождат наоколо.

Дне, 22.02., си почиваме и оглеждаме подробно плажа. Не е лош. На север става интересно. Покрай плажа са се наредили масажни студия, открити към морето, повдигнати на височина, с наредени матраци и масажисти, които обработват телата на почиващите. Пред тях стоят момичета, които подканят: „Масааааж“. Цената на общ тайландски масаж е 200 бата за един час. (В София има тайландски масаж за 80 лева!). Над края на плажа е надвиснала страховита скална стена, изтърбушена нагоре във формата на огромна надвесена вдлъбнатина. Стената е прошарена от фигури. Гледам я, оглеждам я, изучавам релефа ѝ и си представям изкатерването ѝ. Най-трудно е излизането по надвесени участъци в горната част, където търся най-логичния преход. Друго характерно за тези скали е, че от тях към морето висят причудливи израстъци.

Въздъхвам и се връщам към реалността, защото няма как и няма с кого да изкатеря такава стена тук. Имам малка надежда, че от

местния алпийски клуб ще ме вземат за едно истинско изкачване, но не съм във върхова форма.

23.02.

Богат на впечатления ден

Днес усетих „космополитното“, пленителното чувство на съживеене с всевъзможни хора от планетата. От скандинавци през французи, американци, италианци, немци, поляци, руснаци, чехи, до българи от Европа. Нагоре по улицата видяхме ресторант с име: Наша Russia, а вечерта преди заминаването ни спряха две българки от Благоевград, тръгнали през цяла Азия, щяха да ходят в Малайзия (Куала Лумпур. Питаха ни за по-евтин хотел, но вече бяха намерили за 20 евро. Препоръчахме им тура 4 острова).

Но Азия също е тук цялата: от местните с техните различни расови особености, през многото индийци, китайци и японци. Много индийци работят тук по ресторантите и подканят туристите да опитат... тайска и италианска кухня. Явно тук европейците си хапват познатите пици и паста. Разбира се, глобалността е маркирана с вездесъщите McDonalds.

Усещането всред тази многоцветна тълпа е като усещане, че си у дома си, онзи дом за всички хора на планетата, който е достъпен от всякъде. Тази красива част на Земята, която можем да видим, помиришем и докоснем с малко повече пари за път и организация. Лицата тук са много, различни и посвоему характерни. Лицата на тайландците са различни, личат влияния от Индия и Китай както в антропологията, така и в културата. Има много красиви момичета, но и някои от мъжете са хубави. Има доста обратни всред младите мъже, включително обслужващ персонал. Спорим с Ани за „момчето“ от близкото туристическо бюро, което е красиво, говори с мъжки глас, но се усмихва като момиче и носи бикини, края на които се подава от дънките. Тайланд е някаква надарена за секс страна, сякаш световна сексуална столица, но ние сме далеч от центровете на нощния живот. Ао нанг е място за семейни и почиващите наистина са такива. Вечер е спокойно, почти няма нощни барове.

Дните буквално летят, защото всяка минута изпитваме нещо ново. Ето, остават три чисти дни до 26, когато ще стягаме багажа за

самолета.

Днес отново сме на нашия и на съседния плаж. Правя си разходката до съседния плаж Центъра. Търся безуспешно падналия вчера филтър на обектива. (Тук, както и преди две години в Египет, губя един поляризационен филтър). Паднал е някъде по тази именно пътека вчера.

След това плувам в прозрачните води покрай скалите. Връщам се и си вземаме кану с Ани. Гребем към кулата и се провираме между нея и други скали. Направляваме капризната лодка трудно. Ани гребе пред мен и често се налага да коригирам курса. Така или иначе след час се връщаме с мощно гребане на брега, от където тръгнахме. Човекът, който ни даде кануто, го нямаше. Разходихме се и легнахме за масаж под опитните ръце на семейство масажисти — Ани при мъжа, аз при жената. Разговаряхме и като разбраха, че сме българи, мъжът спомена две думи: Бербатов, йогурт.

Запазвам си катерене. На ваучера за всеки случай написвам: „Have some experience. Need longer climb with a leader“. Номерът едва ли ще мине, защото катеренето в свръзка, Multy peatch climbing, струва 600 бата (300 лева).

Два пъти не успявам да сваря отворен клуб нагоре по улицата, но тази вечер с Ани намирам симпатични тъмни тайландци пред клуба. Казвам, че съм си купил ваучер, обяснявам, че нямам нужда от обучение, и че бих искал по-дълго изкачване с партньор. Те усърдно кимат с глава: ОК! Запознаваме се. Шефът се казва Анг. Поканват и Ани да дойде, да снима. (Истинският шеф май е немец, защото на брошурата пише „Wir sprechen Deutsch!“ и защото в деня като ме вземат, се появява сърдита немкиня, която отказва Ани и тя слиза от камиончето).

Запазихме маса в ресторант с танцово шоу — най-близо до сцената.

Вечерта сме на ресторант с шоу. Вечерята е вкусна, но по-важно е, че видяхме много красив танц, изпълняван от тийнейджърки, а после бой с мечове и игра с огън.

Лук, чесън, ориз, огнен сос от лютивичушки — такива са типичните съставки на тайландската кухня.

23.02.

Катерене!

Вземат ме с камионче, а после ни товарят на лодка някъде на север към Краби. Ани не идва с мен, в мен са и двата фотоапарата. Казвам ѝ, каквото знам — както снощи пред клуба казаха: ще се катери на Рай ле. Но не уточниха: източен Рай ле. 6 човека сме в групата. Норвежката Хелена, която е катерила на изкуствена стена, и двойката френскоговорещи от Франция и Белгия (бял мъж и мулатка), начинаещи, както и една двойка от САЩ.

На стената, под която се настаняваме, вече има други катерачи. Нашите инструктори бързо правят установка. Първият тур е от 5b категория, следва 5c, 6a, и накрая 6b.

Аз имах надежда, че ще катеря в двойка с партньор от клуба, но платеният пакет включва само катерене в рамките на курс, т.е. на установка. Катеря с мои обувки, донесени от България, и със седалка от клуба. С норвежката сме Ок на първите 3 тура (до 6a), другите се мъчат, но преодоляват първите един-два тура. Четвъртият е надвесен и има едно изнасяне на стърчаща от скалата издатина, типична за тези скали. Тук за пръв път виждам подобия на сталактити да стърчат от стените към морето. Това го обяснявам със солени ветрове, хвърлящи вода към скалата и стичането ѝ евентуално може да обясни тези форми, аналогично на сталактитите.

Явно през дъждовния период по скалите постоянно тече вода и солите на варовика се стичат заедно с водата и образуват тези висулки.

От време на време напускам групата и отивам да търся на другия плаж Ани. Преминавам покрай Рай-ле ийст, влизам в джунглата по асфалтирана алея, излизам на Рай ле уест, викам по плажа: „Ани! Ани-и-и“, но както може да се очаква не я намирам. В същото време сигурно тя ме търси нататък, към скалите на Тон сай, където се разходихме предишния път. Губя на два пъти по 30 минути, но без резултат. Все пак не губя катеренето.

Катеря се най-бързо от групата, но не съм особено доволен. Хубаво е, че катеря всякакви петици и 6a почти без затруднение, но в България категориите са занижени спрямо тук. Варовикът е остър, зърнист, на и замазан на места с магнезиев прах.

Изпълнява се програмата точно и пълно. Хората тук не се скатават, не маркират, работят усърдно и с желание, дори ентусиазъм.

Масажистите казаха, че работят от сутрин до здрач без почивен ден през туристическия сезон. През дъждовния сезон почти няма работа.

Французите ми предлагат половината от своя предплатен ден за катерене, като уговарят Анг — инструктора, да ме вземе някой ден. Аз накрая приемам, но се съмнявам дали Ани ще се съгласи и дали наистина ще ме вземат. (Оказва се, че не ме взимат, въпреки разговора ми с Анг и ясно заявеното желание за катерене вдругиден, на 26.)

Оставят ме точно пред хотела в 1:30 и виждам Ани, която чака своя микробус за разходка в джунглата. Късмет! Давам ѝ фотоапарата.

В долния край тези скали са подядени от солената вода и оформят надвеси. Отвесните стени са по сто-двеста и повече метри. Не знам, а и няма информация за дълги цялостни турове по тези стени. Но има много спортни турове по двайсетина метра с висящи примки с карабинери, готови за установки и катерене в свръзки. Предлага се и Deep water soloing, свободно катерене по надвесените скали със скок от най-горната позиция в морето. Не видях да го практикуват, макар че го има в интернет със снимки.

Слизаме от лодката и се обръщам към Анг. Казвам му, че желая да ползвам подарения половин ден катерене вдругиден. Питам го има ли възможност за катерене в свръзка. Обяснява ми, че този вид катерене се плаща скъпо: 6000 бата.

— Thailand is beautiful country and great culture.

— Yes, but some thai people don't appreciate that.

— In my country too. I love my country.

— Are you from Ukraine?

— No, Bulgaria.

— You have football.

— Not any more. Maybe 15 years before. Now maybe Thailand is better.

— O, no, no. You have Stoikov...

— It was Stoichkov. Now we have Berbatov.

— Yes, from Man United.

— OK see you after tomorrow. If I refuse, will come to club and say.

Знаят го Бербатов. Знаят го и шофьорите на такси, и массажистите. Това си го обясних, като превъртах каналите на телевизора в хотелската стая. Много футбол от европейските и световните турнири.

Връщат ме с камиончето и тъкмо сварвам Ани, която чака пред хотела. Давам ѝ фотоапарата, за да снима слоновете и джунглата. Аз се отдавам на хигиена и почивка. Разхождам се и си вземам от вкусните палачинки.

Хигиена

Хигиената в Тайланд не е европейска, а азиатска. Спомням си невероятната мръсотия на Китай и по-малко на Пакистан. Но в Япония беше чисто. Тук на главните улици е чисто, не като в Западна Европа, но поне като в София или в Париж. Мръсно е в задните дворове, в малките улички и даже в малките горички зад плажовете. Мръсно беше в квартала до нашия хотел в Банкок. Мръсно и бедно. Самите хора са мърляви в бедните ресторантчета и в местата за храна, както на пазарчетата. Иначе пътищата са изрядни, без дупки и чисти. Летищата са многолюдни и огромни, но чисти.

Ани се връща и ми разказва как е минало ходенето и возенето на слонче в джунглата. Разказва как ме е търсела сред катерачите на Рай ле и Тон сай. Тя е видяла двама българи да катерят на Тон сай. Там има и къмпинг, вероятно евтино място за нощувка.

Тук е истински рай за спортно катерене.

Вечерта се убеждавам отново, че тайландците, за разлика примерно от мексиканците, са доста коректни. Излъчват позитивност. Търговията тук е честна. В пазаренето имат граница. В екскурзиите са много организирани, явно тези услуги са добре разработени и автоматизирани. Вземат те от хотела, качват те на микробуса или направо на лодката, возят те по график и включват обед. Местата, които се посещават, съответстват на обявените напълно (с изключение на пещерата на викингите, където не влизахме, а доколкото разбрах, я има в програмата). В ресторантите с риба и морски дарове уловът стои на показ, с много лед. Поставени са цени на 100 грама. Клиентите си избират риба (има и цветни шарани, явно от река), раци, едри кралски скариди. Продуктите се теглят и се пекат.

25.02.

Завчера италианци на плажа до нас, руснаци на Кох Пода, вчера на катеренето американци, белгиец, французойка, норвежка. Днес поляци на екскурзията и, разбира се, скандинавци.

Тук обстановката е типично космополитна, глобална, така е на всеки световноизвестен курорт.

Българите тук щат — не щат, са като другите — все овце в стадото, които ги пасат и доят — карат ги с микробуси и лодки насам-натам и им вземат такса.

Гледахме „Джеймз Бонд“, т.е. скарата, където е сниман филм с агент 007, гледахме и „Плажът“, т.е. плажа, където е сниман филмът. И острова, и плажът си имат имена: Кох Тапу и Ма я. Но се използват търговските пароли. Явно те събират по-големи стада да се тълпят на въпросните райски места.

Когато си бройка в тълпата, е лесно да си като другите. Но има и балканска специфика — вземаме си повечко от закуската и скатаваме за обед.

Днес на улицата ще ни заговорят две българки от Благоевград. Те питат като българи: къде е по-евтино да се спи. Вярвах, че може да се намери и по-евтин хотел от онзи, който са открили вече за 20 евро.

Българите пътуват по света, въоръжени със своето голямо любопитство и желание да се изпита нещо.

Световният туризъм унифицира хората като Макдоналдс и като моловете. Хората се връщат от там, откъдето са тръгнали. Но в тях остават сведи от глобалното село. Те са изпитали още една форма на световна унификация. Още една форма, в която се разтваря „българското“ и „Аз-а“. Тук почти няма място за специфика. Бай Ганьо се е претопил. Така е и в родината му — МОЛове, Макдоналдс и още няколко вериги за сандвичи, МЕТРО, Фантастико, Била, Кауфланд, Лидл и още не знам кои вериги хипермаркети, филмите на Холивуд и, разбира се, Мрежата.

25.02. Днес ходихме на „Джеймз Бонд“. Пакетът „James Bond & Kayaking“

- Pick up service from your hotel
- Go to Phang Nga Bay by minibus
- Visit Suwankahuha Temple (monkey cave)
- Take longtail boat to James Bond Island & Khao Ping Gan
- Go to Lot Cave take the canoeing trip

- Little adventure trough cave & canyon
- Restaurant lunch at Koh Panyee (floating village)
- Enjoy swimming and relaxing at waterfall
- Arrive to your hotel.

Цялата програма беше изпълнена с малки размествания на обектите.

Пътуването с микробус беше дълго — повече от 200 км. По пътя взехме две момичета от друг хотел и една френска двойка. После ни натовариха на много дълга лодка, всички от пакета с кану. Екскурзоводът беше много мил и очевидно хомо. Но в Тайланд се свиква с това.

Лодката се носи бързо по широка река, отново изпитвам усещането за някакво летене. Край нас отново се изнизват невероятни скални форми, стърчащи от водата и обрасли в зелено. Пръските достигат и фотоапарата и го прибирам в раницата.

Скоро стигаме до забележителната скала, чиито снимки привличат сигурно половината от дошлите в тази страна. Такива скали и висящите от тях лиани очевидно са дали много материал за филма „Аватар“, в който скалите даже висяха във въздуха. Тази а-ха да се откъсне в основата си — тясна и разширяваща се нагоре кула със стърчащи издължени форми настрани и надолу.

Както очаквах, мястото е задръстено с хора и отгоре на всичко е построен обемист пазар, който заема почти целия плаж. Останали са няколко десетки квадратни метра за снимки, за които всеки от идващите си е мечтал. Но първото впечатление се създава от пещера с гладка наклонена стена, висока петнайсетина метра. Насреща е Скалата от „Човекът със златния пистолет“, а отляво е друга скала, в която е прорязана пещерата. Губя от поглед Ани, която влиза навътре, а аз се изкачвам в разклонението вляво.

Снимам панорамата през живописни скални дупки. Тръгвам по пътека вляво към съседен плаж. Заставам на скала точно срещу кулата и снимам. Снимат ме и мен. Скоро се срещаме с Ани, която се връща. Снимаме се на плажа. Тук всеки се бори за място за снимка, две индийки позират причудливо в плиткия залив и засенчват картината. И ние нагазваме в мътнозелената вода за снимки.

„Ето тук сме — и какво?“ Тук са стотина души, а и повече. Изсипват се като мравки от лодките и плъзват. Дадоха ни 40 минути.

То няма и какво повече да се стои, ако не си решил да разгледаш пъстрите боклуци на пазарчето. Те никога не влизат в кадър, няма ги и в рекламните брошури. Има си хас! На рекламите даже ги няма тълпите туристи. Снимаш кулата от всевъзможни позиции и ракурси, въздишаш и се опитваш да усетиш колко е уникален моментът.

Когато си тръгнахме, лодката обиколи острова отляво и се озовахме точно на обратната страна, където кулата се вижда между два скалисти острова с плажчето между тях като фон. Наистина мястото е прелестно, чудно.

Чудно, ако не бяха туристите, каквито сме и ние. Преди много години, катерейки с клуба по планините, кръстихме туристите „тористи“. Те вървят и „торят“, осирайки всичко, лишавайки го от магията на дивото. Ето това е глобализацията — да осереш глобуса. Разбира се, никой не те кара насила да се записваш за тези екскурзии. Можеш да пътуваш самостоятелно. Но не можеш да посетиш тези места без присъствието на гмежта. Навярно рано сутрин и късно вечер е пусто. Разбира се, и в дъждовния сезон. Аз си мечтаех да идваме по тези места сами, дори да прекараме ноци тук на плажа в спални чували. Не се получи. Това могат да го направят по-луди глави. Но не е ясно как ще намерят транспорт. Може да се дойде през деня и да се остане до другия ден. Това би било решение, ако се допуска от местните власти. Не е изключено вечер да остава някаква охрана и да глобяват „диво къмпиращите“.

Това е положението. Същото е и в райските места на Мексико, същото е и в райските места на Египет.

26.02.

Не ме взеха за катерене днес, значи не са истински коректни. Обещанието не се изпълни и знам кой ме е пренебрегнал — трябва да е онази нахакана безцеремонна немкиня, вероятно съпруга на шефа на клуба.

Чакаме с Ани цял час — от 7.50 до 8.50 пред хотела. Тук се събират всякакви групи за всевъзможни турове — ние сме на централно място.

Отиваме на нашия плаж на източния край, с маймунките и мостчето. Изкачваме се всред малките животинки по стълбата и

слизаме на съседния плаж. Той е великолепен в този час, почти празен, широк, жълт, а заливът е зелен, спокоен, охраняван от скалната кула в източния край. Разполагаме се на плажа. Плувам доста с надежда да стигна кулата, но колебанието ме задържа. Нямам плавници за скорост. Изкатервам се на кухата пластмасова платформа и вървя бос по релефа. Долу под мен рибките се трупат и носят в прозрачната вода.

Следобед — още един тай-масаж при нашите масажисти. Опитват се да вдигнат цената на 300 бата, но получават само бакшиш над 200-те. Благодарим на милите Баба и Сън, както чух имената им. Вечерта се разхождаме за последно из улиците на Ао Нанг. Тогава срещаме двете българки.

27.02.

Сутринта си събираме багажа, благодарим на рецепцията за доброто обслужване, напразно търсим камериерката, ако е определена, която се грижи перфектно за нашата стая. Тя чистеше и сменяше чаршафите всеки ден, като оформяше чудни фигури от кърпите за баня. Не ползвахме предложените халати за плаж, не ползвахме и почти нищо от заредения хладилник поради завишените цени на напитките и снадка.

Написахме си впечатления в книгата на рецепцията и излязохме търкаляйки куфарите си към спирката на кръстовището, където изчакахме автобуса за летището.

От тук нататък бяха едни хиляди километри на три самолета, но и с едно настаняване в Банкок, в същия хотел. Този път шофьорът удължи много пътя до хотела — дали от незнание, или от желание за по-висока тарифа, не знам.

Вечерта обиколихме кварталчето и се натъкнахме на бедно пазарче и много места за хранене за местните — много мърляви и мизерни.

На международното летище ни обмениха останалите батове. Облякохме се като за Киев, за щастие в украинската столица имахме само няколко часа на летището. После дълъг път по самото летище в студа и изкачване на Боинга.

Късно следобед бяхме на терминал 2 в София. Дебела украинка с пищен кожух, две-три огромни найлонови торби в ръце и две деца

пътува с нас. Самолетчето едва побира багажа.

Нашето родно летище тънеше в мъгла. Вътре беше безлюдно и това навя тягостно впечатление. Обслужването винаги е било бързо на нашите летища, но обстановката винаги е била потискаща при връщане от чужбина. Ани неволно промълви: „Сякаш забравена от Бога страна“.

У дома в квартал Гео Милев ни чакаше нашия скъп Иванчо с баба си Мария и леля Кичка.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.